

Na likovnoj radionici koju je osmislila profesorica Tatjana Kovačić, učitelj savjetnik za likovnu kulturu u mirovini, seminaristi su se ove godine okušali u izradi predmeta za potrebe svadbene ceremonije. Osim što su, izradivši prigodan nakit i modne dodatke, u starorimskom stilu ukrasili mladenku i mladoženju, seminaristi su izradili i rimske sandale za svakog člana svadbene povorke.

Umjesto završne prezentacije polaznici su na zadarskom forumu uprizarili rimsku svadbenu ceremoniju tijekom koje smo, uz izmjene zavjeta, uživali u prekrasnoj svadbenoj procesiji koja je, kako i priliči, mladenku otpratila u mladoženjinu kuću uz stihove Katulova epitalamija.

Posljednjeg smo se jutra uputili na izlet u Nin. Ondje smo, nakon razgleda zbirke Muzeja ninskih starina te obilaska antičkih lokaliteta, puni dojmova uživali u svečanom zajedničkom ručku. Također smo dodijelili i pokoju nagradu za uspomenu na seminar koji je, nadamo se, i ovogodišnjim polaznicima na zanimljiv i zabavan način približio antičku kulturu i probudio u njima interes za daljnjim istraživanjem antičkih starina.

Inga Vilogorac Brčić Salonae longae 2011.

Treći klasični seminar Salonae longae. Od antičke Salone do humanističkog Splita održan je 3-8. ožujka 2011. u Splitu. Organizatori seminara (I. gimnazija u Splitu, Institut Latina & Graeca u Zagrebu, Katedra za staru povijest Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu), na čelu s prof. Ingom Belamarić iz splitske I. gimnazije, potrudili su se sudionicima omogućiti niz stručnih obilazaka, predavanja i lektorata nadahnutih likom i djelom svetoga Jeronima Dalmatinca.

Sudionici seminara, učenici klasičnih gimnazija u Splitu, Zagrebu, Dubrovniku i Visokom, odmah nakon dolaska obišli su Dioklecijanovu palaču i splitsku Katedralu. Vodio ih je dr. Joško Belamarić, koji im je uz to održao predavanje Splitska katedrala u renesansi i oltar sv. Jeronima. U sklopu seminara dr. Belamarić je sudionicima predstavio i crkvu svetog Jeronima na Marjanu. U Salonu ih je vodio prof. Ivan Matijević, Muzej Grada Splita pokazala im je mr. Helga Zglav Martinac, a Arheološki muzej prof. Ivana Marijanović.

Uvodno predavanje o životu i djelu svetog Jeronima održao je učenik splitske I. gimnazije, Jeronim Matijević. O ikonografiji svetog Jeronima u renesansi sudionicima seminara govorila je prof. Inge Belamarić, a o glazbi u djelu svetog Jeronima prof. Hrvoje Beban. Jeronimovu Vulgatu i kasnija izdanja Biblije predstavio je prof. Vinko Kovačić, a ciklus fresaka u crkvi svetog Jeronima u Rimu prof. Inga Vilogorac Brčić.

Tijekom seminara održano je čak šest lektorata koje su vodili prof. dr. Bruna Kuntić-Makvić (Hier. Ep. XXII, 2, 20, 30, XLV, 3, CVII, CXLVII: Jeronimov ženski svijet), mr. Bratislav Lučin (Hier. Ep. XXII, 30: Jeronimov san), prof. Zlatko Šešelj (Hier. Ep. LVII, 5: Sveti Jeronim i antička književnost), prof. Ivana Marijanović (Flavije Biondo, Italia illustrata, ff. 110r-111r: Trojica humanista o rodnom mjestu svetog Jeronima),

prof. Ante Podrug (Hier. Ep. IV, 105: Benevolentia, admiratio et reconciliatio) i prof. Tonći Maleš (Sancti Hieronymi expositio quatuor evangeliorum. Prologus: Jeronim kao egzeget /tumač/ Biblije). Epigrafsku radionicu u Arheološkom muzeju, na kojoj su se čitali kršćanski natpisi s različitih vrsta salonitanskih nadgrobnih spomenika, vodila je prof. Inga Vilogorac Brčić.

Seminar je završio priredbom u Galeriji Vidović, u zgradi nekadašnje Klasične gimnazije. Sudionici su ondje predstavili svoje radove te su im dodijeljene zaslužene diplome i nagrade.

Zvonimir Bošnjak

Homo necans

Interpretacije starogrčkih žrtvenih obreda i mitova

Walter Burkert

HOMO NECANS

biblioteka Homo absconditus, Naklada Breza, Zagreb, 2007.

Burkert u prvoj rečenici knjige zapisuje: »Nisu toliko granice znanosti, nego preobilje onoga što se može znati, ono što čini pokušaj da se objasni religiozno ponašanje čovjeka gotovo beznadnim poduhvatom.«

Prvo izdanje filološko-antropološke studije »Homo necans, Interpretacije starogrčkih žrtvenih obreda i mitova« datira u relativno davnu 1971. godinu, što i sam Burkert u pogovoru iz 1996. godine smatra ograničavajućom činjenicom za novija izdanja. Naime, u pogovoru autor upozorava da poneki elementi ove, možemo to slobodno reći, ekspertize antičke religije neće biti autentični ni istiniti jer su u međuvremenu spoznaje o njima promijenjene i osuvremenjene. Korektno od Burkerta, ali možda nepotrebno. Jer što reći o suvremenim religiološkim interpretacijama i konfliktima ako su iz perspektive 70-tih godina prošlog stoljeća izgledale »beznadno« složenima.

Kako smo rekli, filologija je matična disciplina Walter Burkerta, ali on ni u jednom trenutku ne odustaje od složenih kulturoloških i antropoloških analiza dubljeg smisla starogrčke religije. U skladu s vremenom u kojem je nastalo, djelo je bogat izvor problematizacija, reminiscencija i aktualizacija koncepata čiji su autori tada vodeći antropolozi, psiholozi i sociolozi (ne smijemo, naravno, zaboraviti ulogu starogrčke filozofije i klasične filologije kao polazišta). Dakle, sa strane sadržaja riječ je o iscrpnoj, ponekad minucioznoj studiji koja fenomenima koje prati; religiji, obredu, ritualu i žrtvi pristupa iz velikog broja perspektiva što je čini rijetkom i vrijednom.

Žrtveno ubijanje je, smatra Burkert, temeljni doživljaj »svetog«, odnosno religioznost čovjeka počiva na obredu prolijevanja krvi, klanja i jedenja. Koliko god ova rečenica zvučala antihelenistički, ipak je njeno značenje duboko kulturno. Jer žrtvu treba odabrati, pripremiti; čin žrtvovanja se odvija u nekoliko faza, obred je valjan samo ako su drugi ljudi iz zajednice prisutni, postoji strogi protokol sudjelovanja drugih i, na kraju, tu je emocionalni vrhunac koji spaja oduzimanje života žrtvi, strah i/ili oduševljenje prisutnih u »običaj žrtvenog vriska«. Tijelo žrtve se komada, posvećuje, pri-